

Мотив ностальгії за минулою епохою у новелістиці країн Перської затоки

I. О. Субота

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Corresponding author. E-mail: kurinna_inna@ukr.net

Paper received 07.09.20; Accepted for publication 24.09.20.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2020-235VIII70-10>

Анотація. Стаття присвячена проблематиці новелістики країн Перської затоки в другій половині ХХ століття, коли в цих країнах відбувалися стрімкі цивілізаційні перетворення. Однією з найбільш поширених тим новели в цей час є ностальгія за минулою епохою. Письменники зображають вірування, традиції донафтової епохи, ностальгію за теплими відносинами між людьми. Найбільш поширений символом минулого в новелістиці країн Перської затоки є море, яке було основним джерелом заробітку в минулому.

Ключові слова: література країн Перської затоки, новела, мотив ностальгії, образ моря.

Вступ. У II половині ХХ ст. література країн Перської затоки зазнала стрімкого розвитку, каталізатором якого стали суспільно-політичні зміни, розвиток освіти й преси, індустріалізація, модернізація суспільства. Кількість освіченого населення швидко зростає завдяки відкриттю середніх та вищих навчальних закладів європейського зразка. Крім того, жінки отримали доступ до освіти й почали брати активну участь у літературному процесі країн Перської затоки. Широкого поширення набуває жанр новели. Однією з поширених тем новелістики в країнах Перської затоки в період швидких перетворень у суспільстві та невпинного економічного розвитку стала ностальгія за минулими часами – за простим життям донафтової епохи.

Короткий огляд публікацій. Проблематику новелістики країн Перської затоки досліджує польська дослідниця Б. Міхалак-Пікулска у низці монографій, присвячених літературі країн Перської затоки. Шведська дослідниця Гейл Рамзі у своїй статті, розглянула літературні стилі жіночої малої та великої прози країн Перської затоки, функціонування символізму та сюрреалізму у бахрейнській прозі. У статтях російського вченого Суворова М.Н. розглядається мала проза ОАЕ, її художні особливості та проблематика. Корейська дослідниця Ан Чі Хо Діану дослідила становлення жіночого руху в Кувейті та розвиток жіночої новели, визначила основні постаті кувейтської жіночої прози та тематику їх творчості. Попри пошук інтересу до літератури країн Перської затоки, мотив ностальгії за минулою епохою у новелістиці цих країн досі не ставав предметом спеціального дослідження, що визначає актуальність обраної теми.

Мета дослідження – розглянути проблематику ностальгії за минулим у творчості новелістів країн Перської затоки та засоби її вираження.

Матеріали й методи. Матеріалом дослідження послужили новели Лейли аль-‘Усман, Асама аз-Зар‘уні, Ахмада ‘Абд аль-Хаміда, ‘Абд ар-Ріда ас-Саджвані. Основним методом дослідження було обрано культурно-історичний метод – для окреслення чинників літературного процесу; порівняльно-історичний метод для виокремлення закономірностей розвитку новелістики в країнах Перської затоки; у процесі аналізу прозових текстів було використано описовий метод – із метою окреслення стильово-тематичних ознак прозових текстів; біографічний метод – для виокремлення біографічних елементів.

Результати і їх обговорення. Ностальгія за минулими часами є однією з поширених тем новелістики країн Перської затоки в II половині ХХ ст. Кувейтська дослідниця

Гайфа’ ас-Сан‘усі зазначає, що ментальний зв’язок письменників з минулим виник на фоні реальної відірваності покоління нафтового періоду з донафтовим минулим, внаслідок стрімкого економічного розвитку та швидкої перебудови міста, руйнування обличчя старого міста. З огляду на це, письменники шукають дух минулого і використовують його як символ, коли пишуть про явища сучасного світу. Минуле постає у їх творчості символом чистоти та необхідності триматися позитивних явищ, які були у ньому [2, с. 169]. Однак письменники не ідеалізують минуле, вони реалістично описують і негативні явища. Зокрема Лейла аль-‘Усман концентрує свою увагу на звичаях і традиціях, які сковують індивідуальність особистості. Червоною лінією криз її твори проходить тема зневаги до традицій, які принижують жінку. З іншого боку, письменниця відстоює думку про необхідність триматися моральних цінностей, які були притаманні кувейтцям у минулому.

У своєму автобіографічному творі «Струшую з себе пил» («أنفض عني الغبار», 2017 р.) Лейла аль-‘Усман висловлює побоювання, що її спогади про старий Кувейт і старе суспільство зникнуть разом із нею. Вона з особливим трепетом згадує старе місто, базари, назви яких перелічує, та з сумом констатує, що на їх місці зараз стоять високі вежі та торговельні центри. Ось як письменниця описує результати швидкого економічного розвитку: «Цивілізація робить невидимою культурну спадщину країни, вона не знає цінні її історії (і коли я відвідаю інші країни й бачу як їх громадяни бережуть старі райони міста, базари, то ледь не плачу від жалю, через те що ми втратили свою культурну спадщину)» [4, с. 64, 65].

Своїм завданням Лейла аль-‘Усман вважає збереження колективної культурної пам’яті кувейтського народу й прагне змалювати психологічний портрет «донафтового покоління», даючи об’ємне уявлення про людей цього часу – персонажів, взятих з власного дитинства.

Композиція більшості новел Лейли аль-‘Усман ретроспективна. Такий тип композиції дозволяє звернути увагу на стрижневі моменти минулого. З автобіографічних творів письменниці дізнаємося, що спогади з дитинства стали основою більшості її творів. Звідси й надзвичайна емоційність її творчості, адже в ній потужне особистісне начало. Окрім цього у творах письменниці присутній внутрішній сюжет, який змушує читача відчувати все те, що відчувають герої оповідань.

Маючи чітку пам’ять, Лейла аль-‘Усман подає розлогі картини з життя Кувейту у донафтовий період – опис вулиць і базарів міста, будинків, побуту людей, відносин у

суспільстві, важкої праці рибалок і нирців за перлами, їхніх бідувань, вірувань і забобонів, зображує становище жінки тощо.

У новелі Лейли аль-‘Усман «Два суди» («محاکمتان») читач дізнається про вірування прадідів у джинів. На початку твору письменниця зображає сцену з сучасного життя – головна героїня дивиться на світ із-за керма машини. Вона збиває пташку. Цей випадок нагадує історію, розказану дідусем, в її уяві виникає образ неба, яке судить її за вбивство пташки. Небо запитує: «– Чи ти молилася за її душу?». Відповідь героїні на ці слова відображає певний сум за традиціями, яких вже не дотримуються: «– Ми забули цей звичай. Ніхто у наші дні не молиться за душі померлих» [5, с. 75]. В спогадах героїні виникає інший суд. Вона згадує історію, яку почула від дідуся у дитинстві. З неї читач дізнається про вірування у джинів, які можуть з’являтися в образі чорного kota. Дідусь розповідав, як до нього протягом тижня навідувався чорний кіт, і поки він молився, той з’їдав його вечерю. Чоловікові це звісно надокучило. Наступного разу, дочекавшись приходу kota, він накинувся на нього з важкою палицею і вбив. Вночі під час сну його було «перенесено під землю». Він прокинувся у палаці короля джинів, який розпочав над ним суд за вбивство одного з них. Про те, що героїня, а отже і сучасники авторки, не вірять у джинів, свідчить закінчення цієї історії, з якої читач дізнається, що страшний суд наснився дідусеві.

У новелі «Очі в нічній темряві» («في الليل تأتي العيون») Лейла аль-‘Усман точно змальовує середовище, в якому зростала: вулички, базари, побут людей, систему навчання, звичай виховання дітей, використовуючи лексику на позначення предметів побуту, які вже не використовуються сучасними кувейтцями, подає виноску з поясненнями цих слів.

Герой твору – учень школи Аль-Мубаракія – після навчання вирушає до мечеті, щоб продовжити слухати вчителя, який викликає велику повагу у своїх учнів. Осман заздалегідь просить батьків дозволу провести вчителя додому після завершення його промови у мечеті, тим самим бажаючи ненадовго продовжити цікаве спілкування з ним. Батьки попереджають про небезпечність пізнього повернення додому та все-таки дають згоду, при цьому застерігають хлопця, аби той уникав вузьких вуличок, бо саме в цей час можна зустріти джиніїв, які закохуються у хлопців і забирають їх у свій світ. Повертаючись додому, хлопець відчув, що за ним хтось стежить, його охопив страх. Обернувшись, він розпізнав силует маленької дівчинки. Відразу пригадалися слова матері:

«Очі джиніїв, Османе, можна побачити лише вночі. Вони закохуються в таких, як ти, юнаків, і жодній з них нічого не стане на заваді забрати у свій світ того, красою кого замилювалася. Земля розтріскеться і вона затягне його. Хлопець вже не повернеться, а якщо й повернеться, то одержимим» [Там само, с. 81].

Осман приходить додому, разом з ним і дівчинка. Всі члени родини переконані, що це джинія і намагаються гарно прийняти гостю, щоб та не розгнівилася. А хлопець переживає страхітливу ніч, боячись проснутися вже в іншому світі. Вранці за наказом батька Осман іде до того місця, де дівчинка приєдналася до нього, сподіваючись, що вона – просто дитина, яка загубилася. І дійсно, він і не

помітив, як дівчинка відстала від нього. Він довго міркує над тим, що сталося, згадує переконання батьків у тому, що він зустрів джинію. Проте його все ж не покидає відчуття, що то була звичайна дівчинка, яка заблудилася.

В новелі «Наприкінці ночі» («آخر الليل») Лейла аль-‘Усман детально зображує життя у донафтову епоху: вулицю міста, обрядові традиції поховання померлого, а також розкриває тему негативних наслідків довіри до народних знахарів, які не мають медичної освіти.

Оскільки ця новела є багатогранною і розкриває різні аспекти життя кувейтського суспільства, розглянемо її детальніше.

Починається твір з діалогу між чоловіком і дружиною, з якого читач дізнається, що у подружжя вже п’ять років як немає дітей. Васмія неодноразово ошасливлувала чоловіка радісною звісткою, та кожного разу вона виявлялася «брехнею». Цього разу чоловік роздратований новиною про вагітність. Жінка благає його повірити. Обоє заходяться у стані розпачу. З цього фрагменту бачимо, наскільки важливим для арабського чоловіка є діти, а ще важливішим це є для жінки. Саме безпліддя жінки вважалося основною причиною відсутності дітей у подружжя. Жінка була неповноцінною, якщо не народить чоловікові дітей. Крім того, чоловік в такому разі міг розлучитися з нею або взяти ще одну дружину.

Героїня поринає у спогади про день, який став вирішальним у її житті. Письменниця приділяє багато уваги змалюванню подій того дня. Завдяки таланту письменниці, твори якої характеризується поетичністю образів, читач відразу занурюється в атмосферу минулого Кувейту, ніби на власні очі бачить події. Цьому сприяє точний, до найменших деталей, опис вулиці, традицій поховання померлого, побуту людей, а головне – невинних почуттів Васмії до двоюрідного брата, який після того, як осиротів, живе з нею під одним дахом. В цей день відбувається похорон у сусідньому будинку. Васмія опиняється вдома сама, спостерігає за тим, що відбувається у шпаринку дверей.

«Вулиця починає свій рух. Люди не знають іншої, якою можна було б пройти. Це єдина вулиця, на якій можна зустріти всіх незалежно від походження. Вузька, з ямами посеред дороги й з підвищеннями по боках. Взимку проходження нею – важка справа. Якщо людина йтиме посередині, то неодмінно вступить у калюжу, якщо піде збоку, то знову ж таки ноги зісковзнуть в іншу калюжу. Влітку, здається, простіше. Проте, в той спекотний день вулицею текла вода, в якій омивали мертвого, утворилася калюжа суму, в яку ніхто не хотів уступити.

Вийшли жінки, загорнуті в абай, а діти, немов ті вівці, тримаються за їхні поли, боячись, що матері втечуть. Всі рухаються. Жінки заходять [у будинок померлого], відразу починаючи голосіння, а виходять мовчазні, виливши свої жаль і тугу поруч з дружиною, яка переживає втрату» [Там само, с. 137].

Батько з двоюрідним братом, попросившись з померлим й помолитися за нього, ідуть на «діванію»¹ до Абу Мусаїда, найстаршого у кварталі, де вони приймуть співчуття від представників близьких і віддалених регіонів й вечерятимуть там, поминаючи померлого. А мати як найближча сусідка дружини померлого має в цей день важливий обов’язок – *«приймати слова співчуття і між сліз*

¹ «Діванія» (араб. ديوانية) – у кувейтському діалекті: кімната, в якій зби

раються чоловіки для спілкування, а також назва самого зібрання.

і зітхань пояснювати жінкам, як бідний чоловік помер, та яким несподіваним горем це стало для рідні, поки не почне голосити, щоб спровокувати ридання інших жінок, за яким настане тиша, й змочивши кінчики пальців у холодну воду, вона намастить нею лоби заплаканих жінок» [5, с.139].

З наведених вище пасажів читач отримує уявлення про обрядові похоронні традиції в Кувейті, про роль у них чоловіків і жінок, а з подальших – дізнається про обов'язки жінки у домі. На них ми не будемо зупинятися, повертаючись до сюжету новели. Васмія, яка опиняється вдома сама, що є винятковою ситуацією у багатодітній родині, нудьгує, і шукаючи собі розвагу, заходить до кімнати двоюрідного брата Насера, до якого має почуття кохання. І схоже, її почуття взаємні, зважаючи на те, що вона знаходить у шафі Насера пасмо власного волосся, дбайливо загорнуте у папір. Дівчина лягає на ліжко Насера і засинає.

З наступних рядків стає зрозуміло, що діти, які покохали одне одного, зробили природний для закоханих вчинок:

«Васмія невітно плаче. Насеру теж не вдається заспокоїтися. Вона не звертає увагу на те, що його руки й все його тіло тремтять. Йому страшно, як і їй. Він розкаюється. Однак він не був спроможний опиратися. Вириваючись з його рук, вона втікає з кімнати. <...> Схиливши обличчя додола, втупившись в циновку у своїй кімнаті, плаче, не тямлячи, через що саме? Через біль, який відчуває? Через страх чи кохання?! Їхній сусід помер. Його кров і досі стоїть у калюжі посеред вулиці. А вона не збагне, що ж померло в ній?!» [Там само, с. 140].

Після того, що сталося, родина намагається всіма способами уникнути осуду людей. Мати запрошує знахарку, яка робить дівчині аборт. Негативне ставлення письменниці до подібних знахарів очевидне зі зовнішнього портрета Умм Фадиль, з опису її злого погляду. Саме Умм Фадиль в кінці твору проклинає Насер, звинувачуючи у безплідності дружини. Негативне ставлення у читача виникає і до жорстоких традицій, через які було вбито ненароджену дитину, попри те, що Насер все одно був змушений одружитися з Васмією, незалежно від того, бажав він цього чи ні.

Бачимо, що через спогади головної героїні авторці вдалося зобразити цілу палітру традицій у старому суспільстві, серед яких як позитивні, так і ті, що письменниця засуджує.

Розкриваючи тему суму за минулим простим життям, письменники країн Перської затоки часто вводять образ моря, зв'язок людей з яким був тісним у донафтовий період. Лейла Аль-Усман так пише про важливість моря у житті людей та її творчості: *«Я прагнула створити історичний образ моря, адже воно було невіддільною частиною життя кувейтського народу, найголовнішим джерелом прожитку (рибалство, пірнання за перлами), а також воротами у світ, через які люди подорожували до віддалених куточків, а повертаючись, привозили не лише товари, а й частинку культури тих країн, в яких побували, культури, впливу якої зазнали і яку прищепили своїй громаді. Море було для кувейтців їхньою життєдайною*

силою. Його береги були переповнені рибалками, неводами, маленькими вітрильними кораблями, пастками для риби та жінками, які були нерозлучні з морем, – в ньому вони прали одяг, мили посуд, мили волосся, перед тим пофарбувавши його хною, вони та їхні дочки. Море було місцем, де дружно збиралися і дорослі і діти» [4, с. 67].

Абу Шу'ейр ар-Рашид присвятив окреме дослідження образу моря у новелістиці Об'єднаних Арабських Еміратів. Дослідник зазначає, що у творах багатьох новелістів ОАЕ «море стає символом старого покоління людей, символом втечі від цивілізаційного розвитку» [3, с.30].

В новелі «Захід сонця» («حالة غروب»), що входить до збірки «Батрак» («البطارق», 1987 р.) 'Абд аль-Хамід Ахмад використовує образ моря як символ минулого життя. Головний герой Мубарак бачить сон, в якому він дивиться на море як на мертве тіло, а сам він равлик, мушля якого стара і заважає йому, але разом з тим і без неї він не може – інакше потоне. Потім Мубараку сниться його минуле життя, коли він був хлопцем, як він боровся з хвилями й відчував солоність води, що різала очі, зустрічі з коханою та друзями на березі моря. Цими спогадами він ніби вселяє життя в море. Воно йому ввижається наповнене човнами, рибалками, сітями, на його березі багато різних павільйонів, гуляють хлопчики, в очах яких живуть мрії про світле майбутнє. Та Мубарак просинається на холодному, безлюдному березі поряд із тілом мертвого моря, «народ якого забув покласти його в домовину» [Там само, с. 37]. Таким чином, автор протиставляє світ моря в минулому, коли в ньому вирувало життя і віяло теплом людських відносин, і світ теперішнього мертвого моря, вода в якому брудна, а по «його обличчю» плавають танкери для перевезення нафти й темні плями мастил. Головний герой цієї новели не адаптувався до швидкого розвитку суспільства і сумує за простим минулим життям.

Асма' аз-Зар'уні у збірці «همس الشواطئ» («Шепіт берегів», 1995 р.), як і вище згадані новелісти, використовує спогади героїв як елемент побудови новел. Серед образів, що фігурують у них, теж найчастіше зустрічається море, яке є символом минулої епохи. Однією з таких новел є «هجير الصيف» («Літня спека»), головний герой якої – старий чоловік – відчувається спустошеним і заточеним у власному розкішному будинку. Героя гнітить те, що його постійно супроводжує слуга – особистий охоронець-індус, який навіть не дозволяє виходити йому з будинку. Та одного дня чоловіку вдається скористатися його неухважністю і непомітно вийти. Зранку, коли вулиця ще була вільна від чисельних машин і перехожих, він вирушає до моря.

«Він кидає своє тіло біля берега, захекуючись від втоми, простягає ноги, бавиться хвилями й радість танцює в глибині його душі. Радісно скрикуючи, плече в долоні, немов дитина, на обличчя якої повернулася посмішка після того, як вона знайшла іграшку, яку давно шукала. Тут було все його життя. Почув голос нагама,² який перебирає струни. Любов до моря охоплює його. Хвилі моря приносять ностальгію. Блик перлів виринає в уяві й буде везти сподівання. Він чує сміх моряків у день повернення з моря і гам людей, що збиралися на березі в очікуванні тих, хто повертається з добром» [Там само,

² Нагам («نهام») – співак на кораблі. Робочі морські пісні є найпоширенішим видом народної музики у країнах Перської затоки, зокрема пісні, що стосуються пірнання за перлами. Кожна пісня, що відріз

няється ритмом, розповідає про певний вид діяльності на кораблі під час подорожі, наприклад, розкидання вітрил, пірнання та веслування кораблів.

с. 39].

Бачимо, що герой сумує за своїм минулим, символом якого знову ж таки постає море.

У новелі Лейли аль-‘Усман «Миска» («الطاسة»), в основу якого лягли дитячі спогади письменниці, створено образ моря, яке є невіддільною частиною побуту жінок. Героїні твору, мати з дочками та їх бабусею прямують до моря аби пофарбувати волосся хною та попрати одяг. *«Попереду всіх іде бабуся, несучи на голові корзину з одягом та всім необхідним для купання у морі, затиснувши під лівою рукою миску з хною»* [5, с. 105]. Море для них є втіленням радості й журби. Воно є складовою виконання домашніх обов’язків, в ньому веселяться дівчата, поки старші жінки зайняті своїми справами, море забирає цінні речі та чоловіків. Воно мінливе. Може бути спокійним і приємним, бурхливим і грізним. З моря могли прийти або хороші вісті, або лихі. Від нього залежало життя рибалок і їхніх сімей.

Письменниця поетично описує море та піщаний беріг очима дитини, для якої вони є джерелом радощів, а також вуличку, якою жінки спускаються до моря: глиняні будинки, звуки та запахи, що з них доносяться:

«Виблизкуючи, забовваніло синє обличчя моря. Посміхаючись, море збивало білу піну, що немов лінії глянцевого срібла, відсвічувала промені сонця. Подув вологий вітерець, морський запах якого ні з чим не переплутати. Він ніжно наповнює легені, його приємна прохолода освіжає тіло, полегшує спеку» [Там само, с. 103].

В наступних рядках образ моря змінюється. Воно сильне і владне, дає свої дари та натомість щось відбирає. Так хвиля понесла золоту миску з хною – єдину цінну річ, яка була у матері героїні, викрадення якої вона весь час побоювалася і тому завжди брала її з собою.

Тему суму за минулою епохою розкриває ‘Абд ар-Ріда

ас-Саджвані у новелі «Очікування» («ترقب»), яка ввійшла до збірки «Відмова» («الرفض», 1992 р.). Головний герой змушений погодитись на знесення будинку, бо він заважає побудові нової вулиці. Він отримує новий будинок, але сумує за старим і часто поринає в спогади про минуле життя у ньому. Знесення будинку у цьому творі є символом падіння старої епохи. Якщо минула епоха у свідомості героя пов’язана зі спогадами про дитинство, про важку роботу: «пірнання за перлами, пошуки устриць, що сплять в середовищі, сповненому небезпек і страху» [3, с. 33], то нова епоха асоціюється з послабленням зв’язків із друзями та сусідами, кондиціонером та відсутністю в його житті моря, яке було його другом у минулому.

Висновки. Цивілізаційні трансформації, які у європейських країнах відбувалися протягом століть, у країнах Перської затоки сталися за десятиріччя. Навколишня реальність змінювалася дуже швидко. Вчорашні рибалки і нирці за перлами були змушені шукати своє місце у новій реальності, не відчуваючи приналежності до історичної епохи, в якій вони опинилися. З такою ж швидкістю як змінювався архітектурний ландшафт міст країн Перської затоки, змінювалося суспільство: суспільний лад, спосіб життя, звичаї. Водночас представники «нафтового покоління», які виростили вже в новій реальності, втратили зв’язок із минулим та його цінностями, маючи інший світогляд. Звідси значна увага письменників до минулого життя своїх країн. Звертаючись до зображення минулого, вони намагалися зберегти свою культурну пам’ять та ідентичність у глобалізованому світі. Основним символом минулої епохи у творчості письменників постає море, яке було основним годувальником мешканців Перської затоки у минулому. Персонажі новел відчувають сильну симпатію до моря, що пов’язує їх з минулим, викликає в них приємні спогади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Субота І. О. Проблемно-тематичні аспекти новелістики Об’єднаних Арабських Еміратів. Polyphonia Orientis: мова, література, історія, релігія. До ювілею В. С. Рибалкіна. Київ: Інститут сходознавства НАН України, 2013. С. 231–241.
2. Al-Sanousi, Haifa M. A. The Kuwaiti short story: 1947-1985: an analytical study of its social and political aspects. PhD thesis, University of Glasgow, 1995. 213 p.
- الرشيد، بوشعير. صورة البحر في القصة القصيرة الإماراتية. حوليات كلية الآداب، الإمارات العربية المتحدة، 1999. ص. 11-36.
- العثمان، ليلى. أنفض عني الغبار. سيرة حياة الكاتبة. – القاهرة: دار العين للنشر، 2017. ص. 242
- العثمان، ليلى. زهرة تدخل الحي. المختارات القصصية. – بيروت: دار الآداب، 1996. ص. 237

REFERENCES

1. Subota I.O. Problematic Aspects of Short Stories from the United Arab Emirates. Polyphonia Orientis: Language, Literature, History, Religion. Scientific works collection in honor of Rybalkin V.S. Kyiv: Institute of Oriental Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2013. P. 231–241.
2. Al-Sanousi, Haifa M. A. The Kuwaiti Short Story: 1947-1985: an analytical study of its social and political aspects. PhD thesis, University of Glasgow, 1995. 213 p.
3. Al-Rashīd, Abū Shu‘ayr. The Image of the Sea in the Short Story of the UAE. Annals of the College of Arts, UAE, 1999. P. 11-69
4. Al-‘Utmān, Laylā. I Remove Dust from Myself. Writer's biography. Cairo, 2017. 242 p.
5. Al-‘Utmān, Laylā. Zahra Enters the Neighborhood. Selected short stories. Beirut, 1996. 237 p.

The motif of nostalgia for the pre-oil past in the short stories from the Arabian Gulf

I. O. Subota

Abstract. The article is devoted to the problems represented in the Arabian Gulf short story in the second half of the 20th century, when civilizational changes took place in these countries. One of the common themes of the Arabian Gulf short story at this time is nostalgia for the past. Writers depict beliefs and traditions of the pre-oil era, nostalgia for the warm relations between people. The most common symbol of the past in the Gulf short stories is the sea, which was the breadwinner of the inhabitants of the Gulf region in the pre-oil era.

Keywords: Arabian Gulf literature, short story, motif of nostalgia, image of the sea.